

Sygn. akt VU 1232/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2014 r. w Kaliszu

odwołania E. D.

od decyzji Nr (...) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 19 sierpnia 2014 r. znak (...)

w sprawie E. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie ubezpieczenia

Oddala odwołanie

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...)z dnia 19.08.2014 r. znak (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.stwierdził, iż E. D. nie podlega ubezpieczeniu społecznemu od dnia 08.02.2014 r. jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą działalność gospodarczą A. D..

Od powyższej decyzji odwołanie wniosła E. D., wnosząc o jej zmianę i ustalenia iż podlega ubezpieczeniu z tytułu współpracy z osobą prowadzącą działalność gospodarczą- A. D.od dnia 08.02.2014 r.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd wezwał do udział w sprawie jako zainteresowanego A. D..

Sąd I instancji poczynił następujące ustalenia faktyczne.

A. D.prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...)od dnia 01.03.2010 r. Działalność ta polega na prowadzeniu sprzedaży i naprawy motocykli, skuterów, motorowerów i quadów. We wpisie do ewidencji działalności gospodarczej umieszczono szerszy zakres działalności - świadczenie usług dystrybucyjnych i logistycznych dla firm zewnętrznych, pośrednictwo finansowe sprzedaży ratalnej, pisanie umów kredytowych, wystawianie faktur, rozliczanie należności, opłacanie zobowiązań firmy. Faktyczna działalność A. D.to kupno, sprzedaż i naprawa motocykli, skuterów, motorowerów. Do lipca 2012 r. były opłacane zaliczki na podatek dochodowy. Deklaracje VAT były składane za okres od marca do grudnia 2012 r. W zeznaniu za 2013 r. wykazano przychód z działalności i zasiłki ubezpieczenia społecznego. A. D.korzysta z firmy (...). Z podatkowej księgi rozchodów i przychodów za styczeń 2014 r. wynika przychód 10359 zł, za luty 2014 r. – 3532 zł, za marzec – 2604 z,93 zł, za kwiecień 2014 r. – 11900 zł, za maj 2014

r. – 2238 zł. Z PIT 36 wynika przychód A. D. z działalności gospodarczej 122731,02 zł, a dochód – 16070,56 zł. Firma A. D. mieści się na nieruchomości, na której zamieszkuje. Posiada wiatę, pod którą odbywa się sprzedaż sprzętu oraz miejsce do jego naprawy. Sezon w działalności firmy A. D. przypada wiosną i latem. A. D. ubezpieczony jest z tytułu działalności gospodarczej od najniższej podstawy wymiaru.

Decyzją z dnia 10.03.2014 r. organ rentowy odmówił A. D. przyznania zasiłków chorobowych za okres od 18.03.2014 r. do 08.04.2014 r. z uwagi na wyczerpanie okresu 182 dni. A. D. leczył się z powodu schorzenia kręgosłupa od 17.09.2013 r., przerostu sutka od 29.11.2013 r. i dyspepsji od 03.07.2013 r. W październiku 2013 r. przeszedł operację usunięcia sutka prawego. Okres zasiłków chorobowych upłynął A. D. w dniu 17.03.2014 r.

(dowód: informacja z II Urzędu Skarbowego w K. z dnia 10.07.2014 r., PIT 36 za 2013 r., wypis z księgi rozchodów i przychodów)

E. D. jest żoną A. D.. Liczy 30 lat. Z zawodu jest fryzjerem. Małżonkowie zamieszkują razem. Nie mają zniesionej wspólności majątkowej. W okresie do 22.04.2013 r. odwołująca była zgłoszona jako osoba bezrobotna niepobierająca zasiłku dla bezrobotnych. W okresie od 23.04.2013 r. do 07.02.2014 r. odwołująca była zgłoszona do ubezpieczenia zdrowotnego jako członek rodziny.

W dniu 14.02.2014 r., z dniem 08.02.2014 r. E. D. została zgłoszona do ubezpieczenia społecznego jako osoba współpracująca z mężem A. D.. W złożonych deklaracjach rozliczeniowych zadeklarowane zostały następujące podstawy wymiaru składek: za 02.2014 r. – 5000,00 zł, za 03.2014 r. – 5000,00 zł, za 04.2014 r. – 5000,00 zł, za 05.2014 r. – 5000,00 zł, za 06.2014 r. – 5000,00 zł, za 07.2014 r. – 5000,00 zł. Roszczenie o zasiłek chorobowy E. D. złożyła po 95 dniach opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. Odwołująca miała wykonywać czynności: wystawianie faktur, rozliczanie należności, przygotowywanie dokumentacji księgowej, przyjmowanie zamówień, udzielanie informacji w zakresie sprzedaży, przygotowywanie dokumentacji do biura rachunkowego.

Odwołująca nie wykazała dokładnie jakie faktycznie czynności wykonała. Była widziana w biurze rachunkowym M. O., gdy przynosiła dokumenty. Kiedy i jakie nie wiadomo. Miała pokazać klientom motorowery – kiedy i jakie odwołująca nie wie. W piśmie z dnia 09.06.2014 r. odwołująca wskazała, iż jej współpraca miała polegać na wystawianiu faktur oraz rozliczaniu należności, opłacaniu zobowiązań firmy, przygotowaniu dokumentacji księgowej, przyjmowaniu zamówień, udzielaniu informacji w zakresie sprzedaży, przygotowaniu dokumentacji dla biura rachunkowego. Żadna z tych czynności nie została przez odwołującą udokumentowana. W swoich zeznaniach na rozprawie odwołująca nie wykazała podstawowej wiedzy, która wskazywałaby, że takie czynności wykonywała.

(dowód: częściowo zeznania odwołującej)

Przedłożono faktury dotyczące sprzedaży firmie (...)mediów, usług ochrony, usług telefonicznych, zakupu paliw, zakupu motocykla Y.za 1500 zł w dniu 13.01.2014 r., emisji ogłoszenia w styczniu 2014 r., sprzedaży powyższego motocykla w styczniu 2014 r. za 4000 zł Ł. S., umowę kupna od Ł. S.w tym samym dniu innego pojazdu za 900 zł, faktury za usługi ogłoszeniowe, rejestrację domeny internetowej z lutego 2014 r., dowody zakupu motocykla 17.02.2014 r. za 4000 zł, zakupu pojazdu w Niemczech w dniu 19.02.2014 r. i w dniu 20.02.2014 r., sprzedaży motoroweru z dnia 23.02.2014 r., nabycia motocykla za 1800 zł w dniu 23.02.2014 r., zakupu motoroweru w dniu 24.02.2014 r., umowę kupna tego motoroweru, umowę kupna pojazdu za 1000 zł w dniu 25.02.2014 r., umowę kupna skutera z dnia 28.02.2014 r., dowody opłat za przejazdy autostradami, dowód zawarcia umowy ubezpieczenia komunikacyjnego w dniu 12.03.2014 r., fakturę za usługi pośrednictwa finansowego dla (...)– 900 zł w dniu 13.03.2014 r., fakturę na zakupy części samochodowych i innych artykułów z tym związanych z 13.03.2014 r., z 17.03.2014 r., z dnia 19.03.2014 r., 22.03.2014 r., 23.03.2014 r., 24.03.2014 r., z dnia 03.04.2014 r., 25.04.2014 r., 26.04.2014 r., 30.04.2014 r., 05.05.2014 r., 08.05.2014 r., 13.05.2014 r., 15.05.2014 r., fakturę za motocykl sprzedany M. J.w dniu 17.03.2014 r. za kwotę 2500 zł, polisę ubezpieczenia rzeczy ruchomych z dnia 17.03.2014 r., fakturę za przegląd sprzętu z dnia 24.03.2014 r., fakturę co do sprzedaży motoroweru D.z 25.03.2014 r., potwierdzenie zawarcia umów ubezpieczeń komunikacyjnych z dnia 25.03.2014 r., fakturę co do nabycia motoroweru D.za 2200 zł w dniu 25.03.2014 r., fakturę za usługi dystrybucyjno- logistyczne dla (...), potwierdzenie zawarcia umowy ubezpieczeń komunikacyjnych

z 27.03.2014 r., dowody opłaty składek na ZUS, podatku od nieruchomości, opłat bankowych, odsetek od kredytu, fakturę zakupu urządzeń z 01.04.2014 r., umowę sprzedaży pojazdu marki H.za 1000 zł w dniu 03.04.2014 r., fakturę sprzedaży motoroweru w dniu 05.04.2014 r. za 1000 zł, umowę kupna pojazdu w dniu 05.04.2014 r. za 1000 zł, fakturę sprzedaży motoroweru za 1000 zł w dniu 07.04.2014 r., fakturę sprzedaży motoroweru Y.za 4000 zł, fakturę sprzedaży samochodu za 4700 zł z dnia 17.04.2014 r., dowód zapłaty za usługę naprawy narzędzi z dnia 04.05.2014 r., fakturę na sprzedaż pojazdu z dnia 12.05.2014 r., fakturę za usługi tłumacza przysięgłego z dnia 14.05.2014 r., dowody opłat w (...), fakturę sprzedaży pojazdu za 6000 zł w dniu 21.05.2014 r.. Wszystkie dokumenty dotyczą firmy A. D.. Z żadnego z tych dokumentów nie wynika wykonywanie czynności przez odwołującą. Nie przedstawiono także jakichkolwiek dokumentów wskazujących na wykonywanie przez odwołującą obsługi księgowej, podatkowej, kadrowej i urzędowej firmy A. D..

(dowód: dokumenty związane z działalnością A. D., częściowo zeznania A. D.)

W związku z ciążą odwołująca pozostawała pod opieką lekarza W. K.. Do tego lekarza odwołująca zgłosiła się w 10 tygodniu ciąży w dniu 12.02.2014 r. Wcześniej, od 5-tego tygodnia ciąży odwołująca pozostawała pod opieką lekarza E. S.Gabinet Prywatny w K.przy ul (...). Odwołująca była leczona w szpitalu w okresie od 30.01.2014 r. do 01.02.2014 r. w związku z zagrażającym poronieniem. Do szpitala odwołująca zgłosiła się sama w obawie o przebieg ciąży wobec przebytego wcześniej poronienia. Przy przyjęciu do szpitala odwołująca wskazywała na krwawienie i plamienie. Przy wypisie zalecono kontrolę u lekarza leczącego za 10 dni. W dniu 24.01.2014 r. zarejestrowano zlecenie od lekarza E. S.– (...). W dniu 08.02.2014 r. według historii choroby E. D.nie była zdolna do pracy w związku z zagrażającym poronieniem. Cięża została stwierdzona w styczniu 2014 r. Od dnia 14.05.2014 r. r. odwołująca korzystała ze zwolnień lekarskich.

Dziecko urodziło się w dniu (...)

(dowód: karta ciąży, historia przebiegu ciąży, informacja lekarza prowadzącego)

Organ rentowy wystawił zaświadczenie dotyczące tego, iż odwołująca została zgłoszona do współpracy przy działalności gospodarczej i opłacono składki z tytułu tej współpracy dla celów przedstawienia w banku przy staraniach o kredyt. Nastąpiło przekazanie części składek do OFE – w dniu 21.03.2014 r., 25.04.2014 r., 23.05.2014 r., 23.06.2014 r. i 25.07.2014 r. po 146,00 zł.

(dowód: informacje z OFE, zeznania zainteresowanego)

Odwołująca nie wykonywała współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Podjęte były jedynie czynności pozorujące, iż taka współpraca jest prowadzona.

Sąd odmówił wiary zeznaniom odwołującej i zainteresowanego w części dotyczącej tego, iż odwołująca wykonywała współpracę z mężem. Wskazane przez odwołującą czynności z tytułu działalności męża były okazjonalne. Odwołująca nie wykazała się wiedzą na temat przedmiotu działalności męża. Faktycznych czynności związanych z działalnością męża, odwołująca nie mogła wykonywać, gdyż nie miała do tego kwalifikacji i umiejętności. Z żadnego w przedłożonych dokumentów nie wynika, aby czynności były podejmowane przez odwołującą. Odwołująca z uwagi na ciążę i jej przebieg była niezdolna do wykonywania współpracy z mężem. Zgłoszenie do ubezpieczenia społecznej odwołującej nastąpiło w momencie, gdy upływał okres zasiłkowy jej męża. Odwołująca nie miała wcześniej innego tytułu ubezpieczenia.

Zgodnie z art. 6 ust 1 pkt.5 i art. 13 pkt.4 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442) obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym i wypadkowym -podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej prowadzą działalność gospodarczą od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności bądź osoby z nimi współpracujące.

Stosownie zaś do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2014 r. poz. 159) osobom ubezpieczonym w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

W myśl art. 4 w ust 1 punkt 2 i ust.2 ustawy zasiłkowej ubezpieczony podlegający dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 90 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

Zgodnie z art. 11 cytowanej ustawy zasiłek chorobowy wynosi miesięcznie 100% podstawy wymiaru jeżeli niezdolność do pracy przypada w okresie ciąży.

W myśl art. 48 ustawy zasiłkowej podstawę wymiaru zasiłku chorobowego dla osób nie będących pracownikami stanowi przychód za okres 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy: jeżeli niezdolność powstała przed upływem tego okresu, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi przychód za pełne miesiące kalendarzowe.

W myśl art. 8 ust 11 cyt ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą, uważa się małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę i ojczyma oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu działalności.

Zgodnie z treścią wyroku SN z dnia 20.05.2008 r. w sprawie II UK 286/2007 za współpracę przy prowadzeniu działalności gospodarczej powodującą obowiązek ubezpieczeń emerytalno- rentowych uznać należy taką pomoc udzieloną przedsiębiorcy przez jego małżonka, która ma charakter stały i bez której stanowiące majątek wspólny małżonków dochody z tej działalności nie osiągałyby takiego pułapu jaki zapewnia ich współdziałanie przy tym przedsięwzięciu. Nie każda praca na rzecz osoby najbliższej prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą może być uznana za współpracę przy prowadzonej działalności. Ciężar gatunkowy działań osoby współpracującej musi być dla tej działalności istotny, musi pozostawać w związku z przedmiotem działalności oraz charakteryzować się systematycznością, stabilnością, zorganizowaniem, powtarzalnością, wykonywaniem w znaczącym czasie.

W związku z powyższym, aby ocenić prawidłowość zaskarżonej decyzji, ustalić należało, czy odwołująca faktycznie wykonywała współpracę przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej, do której zgłosiła się od dnia 08.02.2014 r.

Czynności podjęte przez odwołującą świadczyły najwyżej o zamiarze pozorowania iż współpraca przy działalności gospodarczej jest wykonywana a nie o jej faktycznym wykonywaniu. Odwołująca zgłaszając się do ubezpieczenia społecznego jako osoba współpracująca z mężem prowadzącym działalność gospodarczą, była w ciąży. Podlegający konstytucyjnej i ustawowej wzmoczonej ochronie prawnej stan ciąży nie może dyskryminować kobiety w uzyskaniu legalnej ochrony w stosunkach ubezpieczeń społecznych, chociaż też nie powinien jej premiować (uprzywilejowywać) ponad uznane standardy wynikające z przepisów i zasad prawa ubezpieczeń społecznych. Odwołująca zgłaszając się do ubezpieczenia społecznego jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą działalność gospodarczą, w ciąży, nie mając doświadczenia zawodowego związanego z charakterem tej działalności, nie wykazując wiedzy na temat tejże działalności, wiedziała, iż zapłaci składki na ubezpieczenie społeczne za krótki okres, a potem otrzyma wysokie świadczenia w postaci świadczeń z ubezpieczeń społecznych po urodzeniu dziecka. Z doświadczenia Sądu wynika, iż osoby prowadzące działalność gospodarczą zmierzają generalnie do obniżenia jej kosztów, także w zakresie świadczeń na ubezpieczenia społeczne, natomiast zaobserwowaną praktyką stało się deklarowanie najwyższej możliwej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w sytuacji spodziewania się otrzymywania w spodziewanym bliskim okresie czasu świadczeń z ubezpieczenia społecznego, tak jak jest przy spodziewaniu się dziecka. Dokonując zgłoszenia do współpracy przy działalności gospodarczej do ewidencji od dnia 08.02.2014 r., odwołująca wiedziała iż współpracy nie podejmie. Stan zdrowia nie pozwalał jej na wykonywanie czynności stanowiących przedmiot działalności – kupno, naprawa i sprzedaż motorowerów, motocykli, rowerów. Odwołująca nie miała także umiejętności by te czynności wykonywać. Nie jest rzeczą Sądu ocena jak przedsiębiorca zaspokaja swoje potrzeby w zakresie realizowania

przedmiotu działalności, lecz Sąd może ocenić iż czynności tego przedsiębiorcy w zakresie kreowania dalszych kosztów działalności, są nieracjonalne, nieuzasadnione, nie spełniające standardów prawidłowego działania. Okoliczności dokonania tych czynności wskazują iż ich cel był inny niż efekt działalności gospodarczej – uzyskanie wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego przez żonę przedsiębiorcy, do których w innej sytuacji nie miałyby prawa.

Powyższe okoliczności nakazują Sądowi przyjąć, że odwołująca nie wykonywała współpracy przy działalności gospodarczej męża a jedynie pozorowała takie zachowania. Istotą niniejszego sporu nie było kwestionowanie wysokości zadeklarowanej przez odwołującą podstawy wymiaru składek, a istnienie tytułu podlegania ubezpieczeniu społecznemu. Zgłoszona zaś przez odwołującą podstawa wymiaru składek, która w swoich wartościach w sposób istotny odbiega od zwyczajowych norm, nakazuje przyjąć, że jedynym determinantem jej zachowań, pozorujących współpracę przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej, była chęć uzyskania z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nienależnych jej świadczeń na okres zbliżającego się macierzyństwa.

Zgłoszenie się przez odwołującą do ubezpieczeń społecznych z tytułu rzekomej współpracy przy prowadzenia działalności gospodarczej było zatem czynnością pozorną w rozumieniu art. 83 K.C., a tym samym nieważną.

Niezależnie od powyższego Sąd podnosi, że zachowanie odwołującej polegające na zgłoszeniu wykonywaniu współpracy przy prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej zmierzające jedynie do tego, aby osiągnąć nieuzasadnione świadczenia i to w znacznej wysokości, kosztem innych osób ubezpieczonych, pozostają w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego i jest nieważne z mocy art. 58 § 2 K.C. Odwołująca naruszyła swoim zachowaniem zasadę równego traktowania wszystkich ubezpieczonych, wyrażoną w art. 2a „ustawy systemowej”, jak również zasadę ekwiwalentności opłacanych składek w stosunku do uzyskiwanych świadczeń z funduszu ubezpieczeń społecznych.

Mając powyższe na względzie, przyjmując iż odwołująca nie miała tytułu ubezpieczenia społecznego, jej odwołanie jako oczywiście nieuzasadnione należało oddalić, o czym orzeczono na podstawie przepisu art. 477¹⁴ § 1 kp.